

Inspekční činnost v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

Na základě rozhodnutí soudu jakožto nezávislého státního orgánu jsou nezletilí umístováni v dětských domovech, dětských domovech se školou a ve výchovných nebo diagnostických ústavech. Povinností státu je zajistit těmto nezletilým takovou náhradní výchovnou péči, která přispívá ke zdravému vývoji, řádné výchově a vzdělávání každého z nich, a to spolu s jejich přípravou pro případný návrat do původního rodinného prostředí.

Mgr. Vladislava Coufalová, MBA
ředitelka odboru inspekční činnosti

Zároveň je nutné provádět v uvedených zařízeních systémové sledování a kontrolu úrovně všestranné péče. Právě proto Česká školní inspekce v souladu se svými kompetencemi, uvedenými ve školském zákoně, vykonává v těchto zařízeních inspekční činnost.

V loňském školním roce na základě dohody mezi ministryní školství, mládeže a tělovýchovy a ústředním školním inspektorem přistoupila Česká školní inspekce k plošnému zařazování těchto zařízení do plánů inspekční činnosti, a to mimo jiné v důsledku velmi negativních zjištění z inspekční činnosti provedené v zařízení v Chrastavě. Inspekční činnost byla zahájena 14. června 2016 a do konce školního roku 2015/2016 proběhla ještě v pěti zařízeních. V inspekčních týmech působili také zástupci MŠMT. Do konce ledna 2017 Česká školní inspekce provede inspekční činnost ve všech zařízeních, která MŠMT zřizuje. Do harmonogramu budou zařazena také zařízení zřizovaná jinými subjekty.

Hlavní posuzované oblasti

V průběhu inspekční činnosti se Česká školní inspekce zaměřuje nejen na hodnocení efektivity opatření realizovaných vedením školských zařízení, jejichž účelem je zlepšení situace v oblasti materiálního vybavení a finančního zajištění jednotlivých zařízení, ale zejména na

realizaci opatření směřujících k dosažení pozitivních kvalitativních změn v oblasti výchovy a vzdělávání nezletilých. K posuzovaným oblastem patří např. systémy hodnocení nezletilých, pozornost je věnována následně ukládaným opatřením ve výchově, případům záměrného omezování kontaktu nezletilých s jejich rodiči, omezování vycházek nezletilých mimo areál zařízení nebo naplní volného času dětí. Česká školní inspekce se zabývá také prací speciálních pedagogů – etopedů a psychologů, protože jejich individuální práce s dětmi a dospívajícími by měla směřovat mimo jiné k úpravě vztahů mezi nezletilými a také vztahů mezi nezletilými a vychovateli. Pro Českou školní inspekci je zároveň důležité zjistit, zda práce ředitele subjektu je efektivní, zda je naplňována jeho koncepce, zda jsou dodržovány právní předpisy. Sleduje se také spolupráce se zákonnými zástupci nezletilých a s příslušnými sociálními orgány, její kvalita a účinnost. V zařízeních zřizovaných MŠMT věnuje Česká školní inspekce pozornost také naplňování *Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči*, které ministryně školství, mládeže a tělovýchovy schválila v únoru 2016 a které jednoznačně těmto zařízením vymezují činnosti. Protože takový dokument doposud

chyběl, je pro zařízení velmi dobrou pomůckou.

Pozitivní zjištění

Při inspekční činnosti ve školním roce 2015/2016 Česká školní inspekce zjistila, že některá zařízení pracují velmi dobře a efektivně, mají kvalitní prostředí, které se blíží podmínkám běžné domácnosti, probíhá v nich příprava dětí na samostatný život, jsou podporovány jejich sociální kompetence, je uplatňován otevřený výchovný režim. V některých zařízeních pracuje převážná většina odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků a kvalitně funguje spolupráce s partnery.

Negativní zjištění

V některých zařízeních však Česká školní inspekce zaznamenala nedostatky spočívající mj. v neuspokojivém počtu odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků, v nefunkčním kontrolním systému vedení daného zařízení, v nedostatečném zajištění bezpečnosti dětí. V zařízeních, kde byla zaregistrována vysoká a přetrvávající útekovost nezletilých, bylo většinou zjištěno, že vedení zařízení nepřijímá účinná opatření k odstranění tohoto negativního jevu.

Výsledkem této inspekční činnosti bude kromě inspekčních zpráv a protokolů o kontrole vypracovaných na úrovni jednotlivých zařízení také souhrnná tematická zpráva. ...